

Mobiliteitsbrief

02

INTERVIEW
**Stad Gent is
Fietsstad 2024**

04

IN DE KIJKER
**Dilsen-Stokkem
en Boechout**

06

ACHTERGROND
**Vlaanderen fietst
mee aan kop**

07

KORTJES
**Wat zijn de oorzaken
van fietsongevallen?**

Focus op fiets

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

“Jong of oud, iedereen op de fiets”

Elke twee jaar gaan de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken op zoek naar dé Vlaamse fietsgemeenten en -steden. In de categorie centrumsteden kwam Gent als winnaar uit de bus. Wij spraken met Daan Pelckmans, teamcoach Team Fiets bij het Mobiliteitsbedrijf.

Daan Pelckmans van het Gentse Mobiliteitsbedrijf

Proficiat met de titel van Fietsstad 2024! Wat betekent de verkiezing voor jullie?

“We zijn er uiteraard heel blij mee. Het is een bekroning van al het werk van de laatste jaren. Niet alleen van het Mobiliteitsbedrijf, ook van veel andere partijen: de wegendienst, De Fietsambassade, de HR-dienst, dienst facility management, dienst toerisme ... Zo kan ik nog wel even doorgaan. De fiets leeft bij veel stadsdiensten en Gentse organisaties. Het is echt de kroon op het werk van heel veel mensen.”

Kan je het Gentse fietsbeleid in enkele zinnen samenvatten?

“Langs de ene kant willen we iedereen op de fiets krijgen. We willen fietsen zoveel mogelijk faciliteren voor elke Gentenaar. Jong of oud, iedereen moet kunnen fietsen. Uiteraard gaat dat over veilige fietsinfrastructuur, maar er is nog veel meer. De Fietsambassade, een organisatie die financiële middelen krijgt van de stad, werkt veel rond vervoersarmoede. Ze organiseren gratis fietslessen waar volwassenen met de fiets kunnen leren rijden. Voor veel mensen maakt dat een wereld van verschil. Daarnaast denk ik aan de fietstaxi's. Dat zijn een soort riksja's voor minder mobiele personen die zich moeilijk zelfstandig kunnen verplaatsen. Het systeem is een gigantisch succes.”

“Als tweede thema kies ik voor 'ruimte geven aan de fiets'. Dat doen we ook op veel vlakken. Denk maar aan alle fietsstallingen. Sinds 2015 hebben we meer dan 12.500 fietsparkeerplaatsen gecreëerd. En we blijven er werk van maken. Plaats vinden is soms een uitdaging, omdat er weinig ruimte is en ook andere vervoermiddelen een plek moeten krijgen. Daarom zoeken we naar creatieve oplossingen, zoals ons systeem van flexparkeren. Dat zijn parkeerplaatsen die het ene moment dienen voor auto's, maar op andere tijdstippen plaats bieden aan fietsen. Bijvoorbeeld aan scholen kan dat handig zijn. 's Ochtends en 's avonds worden de parkeerplaatsen druk gebruikt door auto's, maar tijdens de schooluren kan je er je fiets kwijt.”

De afgelopen legislatuur zijn er in Gent maar liefst tien grote bouwwerken voor fietsers gerealiseerd. Welke springt het meest in het oog?

“De meest speciale vind ik de onderdoorgang aan de Contributiebrug. Met die onderdoorgang is de fietsas 'Coupure Links' zo goed als compleet. De fietsas is in verschillende kleine stappen tot stand gekomen. Het begon met de aanleg van de onderdoorgang van de R40. Met de komst van het circulatieplan konden we van de Coupure Links een echte fietsstraat maken en zo de fietser meer ruimte geven. Het veel te smalle fietspad doet nu dienst als voetpad. Met de onderdoorgang onder de Contributiebrug werd de laatste grote missing link weggewerkt. Nu is het een aaneengesloten fietsas van ongeveer 6 kilometer. En met succes, want op sommige dagen tellen we er op de drukste punten tot 15.000 fietsers.”

Jullie waren ook gaststad voor Velo-city, het grootste fietscongres ter wereld. En dat ging gepaard met een echt fietsfestival.

“Een tweetal jaar geleden werden we gekozen als gaststad voor Velo-city. Maar we wisten al snel dat we niet alleen een congres wilden organiseren voor bezoekers, maar ook iets wilden doen voor de Gentenaren. Dat is het Velo-festival geworden. We deden een oproep naar allerlei organisaties in en rond Gent om activiteiten te organiseren. Zo kon je

Sinds 2015 kwamen er 12.500 fietsparkeerplaatsen bij in Gent.

fietstattoo's laten zetten, lezingen over fietsreizen volgen en er was ook een heuse bike-parade met een feestje achteraf. Het is een groot fietsfeest geworden voor alle Gentenaren.”

Er gebeurt al heel veel in Gent op fietsvlak. Is er nog ruimte voor verbetering?

“Heel zeker. Neem bijvoorbeeld de grote invalswegen. Dat zijn niet de meest evidente locaties om fietsvriendelijk in te richten. Er is nog wel wat werk aan. Ook de zoektocht naar fietsparkeerplaatsen moeten we blijven voeren. Er wordt steeds meer gefietst, dus er moeten ook steeds stallingen bijkomen op goed gekozen locaties, zowel op privaat als openbaar domein.”

Wordt er in Gent echt steeds meer gefietst?

“Absoluut. We zetten hard in op data om ons beleid te ondersteunen. We plaatsen bijvoorbeeld veel telpalen. Soms met display, soms zonder. We doen ook jaarlijkse tellingen. Als we al die cijfers bekijken, zien we dat het aantal fietsers in Gent jaar na jaar blijft stijgen met ongeveer 7%. En dat is niet verrassend. Als je hier rondloopt, zie je het meteen. Je ziet jongeren, ouderen en allerlei soorten fietsen. Het leeft hier echt.”

Bekijk de video over Gent als Fietsstad 2024.

Zij fietsen voorop

In de verkiezing Fietsgemeente/Fietsstad 2024 haalde Gent de overwinning binnen in de categorie centrumsteden. Dilsen-Stokkem en Boechout gingen met de zege aan de haal in de twee andere categorieën, voor steden en gemeenten van meer dan 20.000 inwoners en voor gemeenten van minder dan 20.000 inwoners.

DILSEN-STOKKEM

Veel ambitie, evenveel realisaties

Sinds de opkomst van de elektrische fiets trekt het stadsbestuur van Dilsen-Stokkem volop de kaart van de tweewieler. Er wordt enorm geïnvesteerd in fietsinfrastructuur voor de functionele, recreatieve en sportieve fietser. Dilsen-Stokkem maakt daarbij **handig gebruik van de verschillende subsidiemogelijkheden**, zowel Vlaams als Europees.

De lijst met realisaties is lang. Zo werd het volledige centrum van Stokkem in 2020 omgevormd tot een grote fietszone. Naast verschillende fietstunnels en -bruggen werd ook veel werk gemaakt van de veiligheid rond schoolomgevingen. Het beste voorbeeld daarvan is de **omgeving van de scholencampus in Dilsen en de sporthal**. Auto's moeten er 500 meter verderop parkeren, zodat de omgeving helemaal kon worden ingericht voor de fiets.

Lees het volledige fietsplan van Dilsen-Stokkem op www.dilsen-stokkem.be/fietsplan.

Vroeger een spoorbrug, nu een fietsbrug: de brug over de Kantonsweg in Dilsen-Stokkem.

Een van de innovaties in Boechout: een fietszone met aan één kant een verhoogd fietspad.

In totaal kregen 165 Vlaamse steden en gemeenten een fietsrapport met de resultaten van de burgerbevraging.

De resultaten van jouw gemeente al gezien? Bekijk ze op www.fietsgemeente.be/fietsrapporten/.

BOECHOUT

Kleine gemeente, grote pionier

In Boechout zit fietsen in het DNA van de gemeente. Met een oppervlakte van zo'n 20 km² zijn zowat alle verplaatsingen binnen de gemeente perfect met de fiets te doen. En dus investeert het gemeentebestuur al jaren in fietsinfrastructuur. Zowel **in het dorp als in het groene buitengebied** krijgen fietsers een veilige plek. Bij elke nieuwe ontwikkeling is een netwerk van trage wegen zelfs opgenomen als verplichte voorwaarde voor het bekomen van een omgevingsvergunning.

Wat vooral opvalt zijn de innovaties die een kleine gemeente als Boechout op haar palmares heeft staan. Zo ontwikkelden ze een betontegel waarin het logo van een fietszone geprint staat. Ook in Boechout vind je een **specifiek type fietszone**. In één richting is het een klassieke fietszone, in de andere richting ligt een aanliggend verhoogd fietspad. Zo fiets je ook veilig wanneer de auto's uit de tegenovergestelde richting komen.

Vlaanderen fietst mee aan kop

Van de grootste stad tot de kleinste gemeente: Vlaanderen wijst de weg als het gaat om fietsbeleid. En dus willen we ook de rest van het peloton vooruithelpen. Met deze acties van de afgelopen maanden wil de Vlaamse overheid andere landen inspireren en motiveren.

Europese Fietsverklaring

Van 1 januari tot 30 juni 2024 is ons land voorzitter van de Raad van de Europese Unie. Zes maanden lang is de fiets een van de onderwerpen die onze overheden hoog op de agenda zetten. Dat gebeurde onder andere met de Europese Fietsverklaring. Begin april 2024 ondertekenden de Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie in Brussel dit formele document waarmee de drie instellingen zich engageerden om de fiets een prominente plaats te geven in het EU-vervoerbeleid. De **8 doelstellingen en 36 aanbevelingen** worden een duidelijke leidraad voor toekomstige beslissingen.

Together in motion

Fietsregio én fietsexpert. Met de campagne 'Together in Motion' wil Vlaanderen haar **troeven en kennis op fietsvlak nog meer in de verf zetten**. Het is een ambitieus programma waarmee Vlaanderen door middel van innovatie en technologie stappen wil zetten richting baanbrekende, duurzame en veilige mobiliteit. Zo blijft Vlaanderen de EU-lidstaten aansporen om acties voor de fiets te ondernemen, ook wanneer het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie is afgelopen.

Fietsconferentie

In januari dit jaar zakten vertegenwoordigers van 14 lidstaten af naar Hasselt voor de High-Level EU Cycling Conference. Beleidsmakers, ministers en inhoudelijke experts spraken er over initiatieven om de **plannen uit de Fietsverklaring om te zetten in concrete realisaties**. De conferentie kwam er op initiatief van de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken en kadert binnen het Belgische voorzitterschap.

Velo-city

Ook tijdens Velo-city was de Vlaamse overheid prominent aanwezig. Het **Departement Mobiliteit en Openbare Werken (DMOW) werkte een stand uit** in samenwerking met de andere entiteiten van het beleidsdomein MOW, Toerisme Vlaanderen, Sport Vlaanderen en organisaties zoals Fietsberaad Vlaanderen en de Vlaamse Stichting Verkeerskunde. Het was de uitgelezen kans om uit te pakken met Vlaamse best practices zoals onze fietssnelwegen, icoonfietsroutes, wielersportevenementen en het Vademecum fietsvoorzieningen.

Wat zijn de oorzaken van ernstige fietsongevallen?

Uit een analyse van pv's van verkeersongevallen blijkt dat het niet correct verlenen van voorrang in één op de drie ernstige fietsongevallen een rol speelt. **Ongeveer twee derde van de ongevallen met doden en zwaargewonden ontstaat dan weer door menselijke fouten**. Daarbij gaan automobilisten en fietsers ongeveer even vaak in de fout. Het zijn enkele van de resultaten van een nieuwe studie van Vias institute in opdracht van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (DMOW) rond verschillende soorten fietsongevallen. Neem een kijkje in de resultaten, inzichten en aanbevelingen.

vlaanderen.be/mobiliteit-en-openbare-werken

Afwegingskader oversteekvoorzieningen voor voetgangers

Waar welk type oversteekplaats nodig is, hangt af van de locatie. Klassieke zebrapaden zijn niet overal de beste optie. In een **praktische gids met ontwerprichtlijnen** brengt het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) nu alle manieren van veilig oversteken in beeld van middeneilanden, tot rijbaanversmallingen, doorlopende trottoirs, (geveugelde) zebrapaden, lichtengeregelde oversteekplaatsen, staptips en onderdoorgangen.

wegenverkeer.be/ontwerprichtlijnen

45 organisaties krijgen steun voor duurzaam woon-werkverkeer via het Pendelfonds

45 organisaties krijgen via het Pendelfonds financiële ondersteuning voor hun initiatieven die het woon-werkverkeer duurzamer maken. **Voor deze 14de oproep van het Pendelfonds maakt de Vlaamse overheid 3,3 miljoen euro vrij**. Deze oproep richtte zich op bedrijven op bedrijventerreinen die het gebruik van fietssnelwegen stimuleren én op bedrijven die *the last mile* faciliteren voor de afstand tussen de werkplek en Hoppinpunten, treinstations, tram- of bushaltes.

pendelfonds.be/resultaten-14e-oproep

Nieuw vademecum voor Vlaamse hoofdwegen

Het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) heeft een nieuw Vademecum weginfrastructuur (VWI) over Vlaamse hoofdwegen gepubliceerd. Het is een volledig nieuw vademecum en bevat **alle richtlijnen voor het ontwerpen van een Vlaamse hoofdweg**. Het vademecum houdt rekening met de nieuwe wegcategorisering en alle basisprincipes voor een robuust wegennet.

wegenverkeer.be/ontwerprichtlijnen

Vlaanderen verlengt concessie met Engie en TotalEnergies voor plaatsing publieke laadpalen

Engie en TotalEnergies zullen tot 7 oktober 2025 **normale publieke laadpalen op het openbare domein** in Vlaanderen plaatsen. De Vlaamse overheid heeft de concessie verlengd met een extra jaar. Ook de exploitatietermijn wordt met één jaar verlengd en zal voor alle binnen de concessie geplaatste laadpalen lopen tot 7 oktober 2035.

vlaanderen.be/departement-mobiliteit-en-openbare-werken

Agenda

1 juli

Online opleiding 'European Road Safety Summer School 2024'

24 september

Opleiding 'Aanpak VerkeersOnveilige Situaties (AVOS)'

26 september

Opleiding 'De basisprincipes van de verkeerskunde'

Opleiding 'Publieke ruimte voor jongeren en tienerweefsel'

ITS Congres

1 & 8 oktober

Vorming 'Participatie en Mobiliteit'

Bekijk de agenda op mobiliteitsbrief.be/agenda.

10 jaar fietssnelwegen

De fietssnelwegen in Vlaanderen bestaan dit jaar 10 jaar. De 5 Vlaamse provincies, de Vlaamse overheid én de steden en gemeenten hebben hard gewerkt aan de realisatie van het netwerk. Met succes. De 130 fietssnelwegen zijn samen 2 800 kilometer lang. 2 037 daarvan is helemaal klaar, de rest wordt nog gepland, aangelegd of verbeterd.

Meer info op vlaanderen.be/departement-mobiliteit-en-openbare-werken/.

DEPARTEMENT
MOBILITEIT &
OPENBARE
WERKEN

Mobiliteitsbrief biedt lokale overheden informatie over hoe een duurzaam lokaal mobiliteitsbeleid uitgewerkt kan worden in samenwerking met andere partners en overheden. Alle Vlaamse burgemeesters, schepenen voor mobiliteit, mobiliteitsambtenaren en andere geïnteresseerde mobiliteitsprofessionals krijgen een exemplaar. **Redactie en vormgeving:** Connect Communicatie. **Redactieadres:** info@mobiliteitsbrief.be. **Redactieraad:** Vertegenwoordigers van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, het kabinet van de Vlaamse minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken, het Agentschap Wegen en Verkeer, De Lijn, Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, Vlaamse Stichting Verkeerskunde, Vias Institute. **Verantwoordelijke uitgever:** Filip Boelaert, Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Koning Albert II-laan 20 bus 2, 1000 Brussel. © 2024 Vlaamse overheid – Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

